

TRACK

Peter Pišt'ánek

RIVERS OF BABYLON II.

TRACK

Peter Pišťanek RIVERS OF BABYLON II.
aneb Dřevěná vesnice

☐ KNIHA ZLIN

Peter Pišt'anek

RIVERS OF BABYLON II.

Tato kniha vychází s finanční podporou Komise SLOLIA,
Literárne informačné centrum Bratislava.

Copyright © Peter Pišťanek, 2011
Translation © Miroslav Zelinský, 2011

ISBN 978-80-87162-36-1 (tištěná kniha)
ISBN 978-80-87497-87-6 (PDF)

Marii a Tomášovi Kalubovým

Ti z vážených čtenářů, kteří se náhodou seznámili s románem Rivers of Babylon, mohou být na začátku této knihy právem zvědaví, jestli se tady nebude mluvit o panu Ráczovi. Mají pravdu; nebude se tady mluvit o panu Ráczovi. Přínejmenším ne v takové míře, jak by mohl čtenář, zhyčkaný první knihou, očekávat.

Přece jen si však dovolím něco málo prozradit z Ráczova soukromého a profesionálního života. Pan Rácz je spokojený a šťastně ženatý. Je pyšný na svého zdravého syna, má se dobře a nechává touto cestou pozdravovat všechny své fanoušky. Oba jeho hotely a síť restaurací, jeho investiční privatizační fond Oxford Captivate & Consumption, jeho pozemkově-makléřská firma X-Racio i soukromá civilní bezpečnostní služba Sekuritatia prosperují. Nejnověji pan Rácz zakoupil velkou halu s dvěma hektary pozemků v nákladním přístavu a chce si tam otevřít bezcelní sklad. Všechno však bude záviset na vnitřní směnitelnosti slovenské koruny. Kromě toho pan Rácz založil novou divizi firmy Sekuritatia. Specializuje se na vymáhání nedobytných pohledávek.

Například: jste soukromý podnikatel nebo podnikatelka. Jiná soukromá firma vám dluží peníze. Pošlete jim fakturu, urgujete fakturu, urgujete urgenci faktury, urgujete urgenci urgence atd., ale oni pořád ne a ne zaplatit. Zajdete tedy za lidmi z firmy Sekuritatia, a ti vaši pohledávku koupí. Chápete to? Ostatní obchodníci kupují zboží a jiná aktiva,

ale Rác, ten koupí i dluh; ať se jen obchody hýbou! Za zdánlivě beznadějnou pohledávku ve výši řekněme půl milionu korun vám na stůl vysází čtyři sta tisíc, tedy osmdesát procent dlužné částky. Odejdete spokojený a v nejbližším kostele dáte zapálit svíčky, aby Velký Dobrodinec Rác žil ještě nejméně sto let.

Zatímco svíčky hoří, Šolík a Tupý, dva kmenoví pracovníci Sekuritatie, vyjdou do terénu zjistit něco o zadlužené firmě. Jak se jmenuje majitel nebo majitelé, kde bydlí, jaká mají auta, kde je nechávají zaparkovaná, jestli mají rodinu, děti, jak jsou ty děti staré, kam chodí do školy, jestli mají domácí zvířátko (ideální je pes nebo kočka – přece jen jsme ještě nedozráli na odřezanou koňskou hlavu na polštáři) a kam s ním chodí na procházku. Když to zjistí, vrátí se do kanceláře firmy Sekuritalia, kde podají podrobnou zprávu svému šéfovi Mozoňovi. Proběhne porada. A potom se jde, jak se říká, na to.

Celá akce ve většině případů vypadá stejně.

Asi takhle: Krásné osmileté děvčátko, andílek s dlouhou blondatou hřívou, dcerka majitele zadlužené firmy, jde domů ze školy. Zastaví u ní obrovské auto a nějaký hodný strejda jí nabídne bonbony. Zeptá se, jestli chce zavést domů, tam a tam. Děvčátko je překvapené, že hodný strejda zná adresu. Strejda se zasměje. On, hodný strejda, je taťkuv starý kamarád. Děvčátko nastoupí do auta; už teď je v jejích pohybech, v jakési nevyzrálé, ale velmi půvabné podobě, zakódován půvab, s nímž bude v budoucnosti, dospělá, nastupovat do aut jiných strýčků.

Hodný strýček se vyptává na pejska; ještě pořád máte toho jezevčíka?

Děvčátko přikývne, ano, mají pejska, jmenuje se Sačmo.

A už jsme tu, slečinko, řekne hodný strýček a zastaví před domem. Takhle se to otevírá, ukáže. Ty bonbony si vezmi, mně jsou k ničemu, mám cukrovku, řekne hodný strejda a podá jí sáček s chutnými bonbony. A ještě něco, dodá, skoro bych zapomněl: tohle, prosím tě, dej tátovi a že ho pěkně pozdravuji.

Děvčátko vezme obálku a bonbony, slušně poděkuje a s půvabem, který jsme už popisovali, vystoupí. Ještě zamává hodnému strejdovi a zmizí v bráně.

Hotová ženská, pomyslí si Tupý, zařadí rychlost a mercedes se rozjede ulicí.

Večer děvčátko nadšeně vypráví rodičům, jak jelo v obrovském autě a tak dál. Vyděšený otec-dlužník otevře obálku. Stojí tam:

Milý dlužníku-neplatiči!

Dovolujeme si Vám oznámit, že dne toho a toho nám firma ta a ta svěřila vymáhání dlužné sumy... (bla bla bla)... fakturu přikládáme... (bla bla bla)... zaplatte obratem, nebo se dostavte osobně či prostřednictvím zástupce Vaší firmy... za účelem vyhotovení nové smlouvy... (bla bla bla)... Zůstáváme v dokonalé úctě a s heslem: Nejprve po dobrém!

*Vaše CANISTRA, spol. s r. o.,
divize společnosti Sekuritatia*

Skoro každý zaplatí. A když ne, tak mu v centru města záhadně shoří auto. A když ne, tak mu neznámý pachatel zdemoluje kancelářské prostory. A když ne, tak mu někdo přibije pejska Sačma na domovní dveře. A když ne, tak...

Takhle si žije pan Rác. V této knize se však nebudeme zabývat jeho úctyhodným podnikáním. I když, na druhé straně, nikdy neříkej nikdy, jak se říká. Možná se nám tu pan Rác ještě párkrát mihne; nejspíš i proto, že se nejednou octneme v časoprostoru, kde tento dynamický podnikatel i nadále prožívá svůj příběh.

Například v hotelu Ambassador.

Hotel Ambassador je kolem čtvrté hodiny ranní mrtvý, ponořený do šera a bez pohybu. Stejně i ulice před ním. Tramvaje ještě nezačaly jezdit, auto projede jen jednou za čas. Jedním z takovýchto aut je i taxík s vídeňskou espézetkou. Vystoupí z něj velmi dobře oblečený a mladistvě

působící čtyřicátník s americky vyběleným chrupem a brýlemi s tenkými kovovými rámkami.

Kufr! zavolá na nosiče, staříčkého boye Torontála, který v livreji a čepici s kšiltem vyběhne z hotelové haly. Máj sjútkejz! dodá.

Víc se o své zavazadlo nestará. Rakouskému taxikáři hodí stodolarovku a vejde do chladného přití vestibulu.

Jmenuji se Martin Voulek, řekne s úsměvem recepčnímu. Chci apartmá. Nějaké větší. Na jak dlouho? Ma bój, to nevím ani já. Na měsíc, na půl roku? Em – ej – ár – tí – áj – en, Ví – ou – el – í – . Zkrátka Martin Volek. Máte to? Etlenda. Džódža. Jú – es – ej. Tady je můj júes-pásport.

Cizinec se rozhlédne po vestibulu.

A Ambassador-bar ještě funguje? zeptá se.

Ano, pane, řekne recepční. Ještě hodinu, do pěti.

Džast jako vždy, řekne Voulek. Nic se nezměnilo. Dlouhou dobu před tím já hrál jsem tady, pochlubí se. Já byl jsem... hau tú ixplejn... jak se... mjúzišn. Já hrál jsem se-xofóun.

Cizinec předvede pantomimu hraní na saxofon.

To je ólmast twenny jírs bhäk, dvacet let nazpátek, dodá.

Voulek převezme vyplněný hotelový průkaz a strčí pře-kvapenému recepčnímu do dlaně desetidolarovku.

Boy Torontál se přišourá zvenčí, pavoučí prsty zaťaté do rukojeti Voulkova kufru z krokodýlí kůže.

Oukej, řekne Voulek, lec gou! Jako starý dýchavičný pes následuje Torontál Voulka do výtahu.

Hír ár jú, grendpa, řekne Američan ve svém apartmá a podá Torontálovi desetidolarovku. Život je těžký, připustí při pohledu na roztřesené ruce boye. Měl bys už myslet na ritájr, na důchod, ne? dodá.

Noci jsou ještě chladné, ale ve dne už slunce vyleze pořádně vysoko. Plechová střecha bufetu se zahřeje a dlouho do noci pak chladne s vlnitým pukáním. Feri Bartaloš spí odkopaný. Zip spacáku obvykle nezapíná. Převrátí se na druhý bok, několikrát mlaskne a probudí se: má žízeň.

Eržika spí zády k němu. Feri vstane, překročí ji a napije se rovnou z kohoutku. Znovu překročí Eržičinu i svou nafukovací matraci. Odemkne a vyjde ven.

Obloha je jasná. Hvězdy blikají na svých místech. Tramvaje ještě jezdit nezačaly, ale zdálky je už slyšet jejich přibližující se hrkot. Feri obejde dřevěné boudy, díky kterým si bufet vysloužil všeobecně akceptovaný název dřevěná vesnice, a přimhouří oči. Na střeše vysoké budovy za hotelem Ambassador-Rác svítí digitální ukazatel času a teploty. Čtyři hodiny dvacet, deset stupňů nad nulou. Feri se otřese. Někde v dálce bafají psiska. Nejednou je zahlédl: různorodou smečku toulavých potvor s vyceněnými zuby a vyplazenými jazyky. Feri přejde na parkoviště. Za papundeklovou stěnou Špáršvajnova přívěsu se převalí se vzdycháním tlusté tělo. Feri si odkašle a odplivne. Spát se mu už nechce. Rázně zabuší na dveře hlídačova karavanu. Zevnitř se ozve poplašené převalování, vzdychání, hledání bot, vstávání a nadávky. Dveře se otevřou a v mezeře se objeví hlídačova napuchlá tvář.

Co je?! zahuhlá Fredy Špáršvajn.

Přestávka! odpoví Feri.

Kurva! řekne Fredy a chce zalézt spát.

Nemáš oheň? zeptá se Feri a v ruce se mu objeví krabička cigaret. Klepne po ní a vyčnívající filtry nabídne hlídači parkoviště.

Špáršvajn stihne přečíst název. Sparta. Lakota zvítězí nad ospalostí a nevrlostí. Někde v boudě vyhrabe zápalky, vezme si nabízenou cigaretu a postaví se vedle Feriho.

Chvilí klidné meditace přeruší Bartaloš, aby si mezi jednotlivými šluky postěžoval na svého nadřízeného, vedoucího bufetu. Oni, Feri s Eržikou, makají jak černí: všude je pořádek. Ať Fredy řekne sám: není snad všude pořádek?

Špáršvajn roztržitě přikývne a rozkašle se do sychravého rána. Není zvyklý kouřit.

Feri je ukřivděný a spravedlivě rozzlobený. Vedoucí je hovado; je, Feriho s Eržikou, bezdůvodně jebe za všechno. Za nic. Záchody jsou přece pořád čisté! Lidé serou, chčí, blíjí. Oni, Feri s Eržikou, se na kurvu-vedoucího taky

můžou vysrat: udělají ten pořádek! Nikde ani smítko. A co? Vedoucí přijde, ani se nepodívá do hajzlu, takhle stojí za rohem, a zjebe je, jeho, Feriho, i s Eržikou. Ale on, Feri s Eržikou, ví, o co tady jde! Feri se zatváří tajnůstkářsky, ve tváři mu hraje úšklebek. Za všechno může Brejlovec! Jasně, vedoucí mu nadrůže! On, Feri, neví, neví, co ti dva spolu mají. Ale něco spolu mají! Možná Brejlovec něco ví na vedoucího a drží ho v šachu. Nebo se vedoucí Brejlovce bojí jen tak. No nic, on, Feri, tomu přijde na kloub! Feri vyfoukne kouř. Je to jasné: Brejlovec chce je, Feriho s Eržikou, vyšoupnout z dřevěné vesnice. Brejlovec je nenasytný. Pořád má málo. Feri začne na prstech počítat. Za sbírání sklenic má Brejlovec stovku denně. Ženu si posadil na hajzl, to je někdy i dvě stě tři sta korun denně. Z toho koupí jen toaletní papír, čisticí prášek, čas od času mýdlo. Jinak nic. Oba, Brejlovec a jeho žena, dostanou nažrat a napít. Ušetří. Celkově tedy vydělají dobré čtyři stovky denně. Za týden je to tisíc dvě stě. Za měsíc pět tisíc! Pět tisíc korun bokem! Ferimu po tomto zjištění přeskočí hlas; zapomněl, že on s Eržikou vydělá totéž, protože se s Brejlovcem v bufetu střídají. Feri to na závěr shrne: Brejlovec a jeho žena se snaží jeho, Feriho Bartaloše i s Eržikou, vyšoupnout z místa! Feri se odmlčí s rozhodným, ustaraným a zároveň uraženým výrazem ve tváři.

Chvilí ticha rychle využije a přerušit tlustý hlídač parkoviště. I jemu, Fredymu Špáršvajnovi, je z toho nanic. Tohle, co tu je, tu už jednou bylo. Před dvěma lety uprostřed zimy vyhnali jeho, Fredyho, z parkoviště. Z JEHO parkoviště! Dočkal se tehdy obrovského nevděku. Prý kvůli vánočnímu trhu! Ale ty boudy pak stály až do jara. On, Fredy Špáršvajn, byl tehdy tak rozčilený, že z toho těžce onemocněl. Na nervy. Přitom se nesmí rozčilovat; v dětství mu praskla v hlavě jakási žilka. Všichni po něm, po Fredym, jdou. Nejprve ti cikáni. Chtěli třetinu jeho zisku, za ochranu. On, Fredy, je však odvážný. Nezapltil! A co oni? Pomstili se! Velice mu ublížili! Hlídač si vzrušeně potáhne z cigarety. Dnes už, naštěstí, cikánů není. Hoteliér Rácz je vyhnal z centra. Teď se on, Fredy, poctivý živnostník, cítí bezpečněji; nikdo

ho neohrožuje. Ale platit musí stejně. Odevzdávat polovinu zisku. Za ochranu. Kurva! Co je on, Fredy Špáršvajn, teď za soukromého podnikatele? Je žebrák! Poloviční žebrák! A potom, tahle dřevěná vesnice! Auta nemají kde parkovat, ale to nikoho netrápí; hlavní je, že centrum města je plné dřevěných bud! Jednoho dne přišla za ním, za Fredym, znovu ta píča z magistrátu a přinesla mu rozhodnutí, že parkoviště se zmenší na polovinu předešlé rozlohy a na té druhé polovině že bude dřevěná vesnice. Ale nájemné musí on, Fredy, platit jako předtím! Příjem má přitom víc než o polovinu menší! A to ještě on, Fredy, nemluví o zdravotním pojištění a podobných kokotinách!

Bartaloš ze zvyku přikývne, ale bez účasti. Kdyby bufet zrušili, přišli by o chleba zase oni, Feri s Eržíkou.

Po ulici drnčí první tramvaj. Oba to pochopí jako znamení. Rozloučí se a rozejdou. Fredy Špáršvajn vleze zpátky do sirovodíkovo-čpavkového tepla svého brlohu a Feri se vydá na procházku a čeká, než otevřou potraviny. Dostal chuť na pivo.

Samoobsluhu otevřou jako vždy v pět. Feri je mezi prvními zákazníky. Koupí si dva lahvové bratislavské samosery a s melancholickým pohledem se postaví k vysokému stolu v rohu u poklady. Rozevře noviny a přečte si svůj horoskop. Feri je rak. *Bytost opačného pohlaví dnes odpoledne zásadně změní váš život.* Feri se chraplavě zasměje a pustí se do sportovní stránky.

Zákazníci šmajdají dovnitř, rozespalí. Feri si nikoho nevšímá; popíjí s přimhouřenýma očima a čte si fotbalové výsledky. Tvář se mu hne, až když se ve skleněném vchodu objeví Brejlovec. Brejlovec vejde. Ferimu okázale nevěnuje pozornost. Jeho kostnatá a i přes určitou shrbenost vysoká postava se pohne ke košíkům. Na očích má černé brýle. Od té doby, co přišel o oko, se staly neodmyslitelným doplňkem jeho tváře.

Dnes Brejlovec nepracuje. Dělá Feri s Eržíkou. Brejlovec má oblečené oranžové montérky a modrý prošívaný kabát. Je to pracovní úbor cestářů z dopravního podniku. Vykopli ho odtamtud před dvěma lety, ale on se stále cítí

být členem velké a veselé rodiny autobusáků a tramvajáků. Dodnes Brejlovec zásadně nechodí po chodníku; pohybuje se v jízdni dráze tramvaje ve středu vozovky a pozorně hledí pod nohy, jakoby neustále kontroloval stav kolejnic. Sem tam se sehne a zvedne kámen. Tramvajáci ho znají a přátelsky na něj cinkají. Když nemá službu v dřevěné vesnici, často se vetře na oběd do závodní jídelny dopravního podniku. Dají mu polévku a chleba do sytosti.

Brejlovec dokáže ještě i dnes nazpaměť odrecitovat kterýkoli z předpisů, které si vtloukl do hlavy během dlouhého ježdění tramvají. Když mu v hospodě U Albánce vybili oko, ztratil odhad vzdálenosti a udělali ho revizorem. Na dispečera byl hloupý.

Když jednoho dne zpronevěřil a propil peníze z vybraných pokut, dostal se do čtyř kopáčů. Tam moc platný nebyl. Stále se považoval za řidiče tramvaje na odpočinku. Když byla poškozena trať, místo toho, aby kopal s ostatními, klábosil raději se svými bývalými kolegy, řidiči tramvají, čekajícími na odstranění poruchy. Traťového mistra skoro trefil šlak. Když začali v dopravním podniku propouštět, Brejlovec letěl jako první. Do důchodu mu zbývaly dva roky, tak začal pracovat v dřevěné vesnici. Tělem i duší však zůstal dopravákem. Dodnes do slova, tlumeným, ale přísným hlasem, deklamuje všechny předpisy. Každý předpis patřičně prožívá: Jevtušenko, recitující své verše na plném stadionu, je proti němu úplná nula. Ukázkou své mechanické paměti doprovází Brejlovec ráznými gesty pravé ruky; ztotožňuje se s každíčkou nabiflovanou větou.

Bartaloš si už otevřel druhý samoser. Brejlovec přijde s igelitovou taškou plnou rohlíků a mléka a postaví se k druhému stolu. Taky si koupil pivo. Stojí otočený zády.

Feri nevydrží. Usměje se při pohledu na dopravácký oděv Brejlovce. Do služby? zeptá se ironicky.

Dlouhán si ho na oko nevšímá. V klidu si lije pivo do propadlých úst.

Copak, do služby? zopakuje Feri.

Brejlovec polkne samoser, hřbetem ruky si utře bradu, přeměří si Feriho a potom lenivě odvrátí kulatou, skoro

plešatou hlavu, ozdobenou orlím nosem. Pohled jeho oka je skrytý za tmavým sklem.

Feri nepostřehne varovné signály. Co by si v tom do-pravním podniku bez tebe počali? řekne jakoby pro sebe. Kdyby tebe nebylo, můžou to rovnou zabalit!

Brejlovec je ve vteřině u něj. Žilnatou rukou mu stiskne krk. Feri vypoulí oči a zmlkne. Je o dvě hlavy menší než Brejlovec. Dlouhán drží, nepustí. Je prchlivý. Ženu taky bije. Často i v bufetu, přímo před zákazníky.

Pokladní zavřeští skřípavým, pronikavým hlasem. Pořád to samé! rozčiluje se. Nasávají od rána a pak se bijí! Ale tady, v samoobsluze, se nikdo bít nebude! Ona, pokladní, hned zavolá vedoucího! Ten ať zavolá policii!

Brejlovec si jí všimne tak, jako si všímáme bzučení mouchy. Drží Feriho pod krkem a nedovolí mu nadechnout se.

Feri z posledních sil hasnoucím zrakem poplašeně hledí, jestli tu už nepřišel na pivo některý z jeho kamarádů: vousatý Honzík, kolega z bufetu na opačné straně ulice, anebo zabiják Fraňo Fčilek, co sbírá krýgly U Myslivce. Není tu ale nikdo. V rohu u sloupu se tlemí smradlavý, věč-ně ožralý vyžírač nedojedených talířů Majerník; ten Ferimu nepomůže.

Feri Bartaloš zmobilizuje poslední síly a kolenem prudce kopne Brejlovce mezi nohy. Brejlovec hned povolí stisk a chytí se za bolavé místo.

Feri se nadechne, do tváře se mu vrátí zdravá barva. Pomstychtivě a zákeřně, s krutým úsměvem zbabělce kopne Brejlovce ještě dvakrát a vyběhne ze samoobsluhy. Ani nedopije samoser. Kličkuje mezi pomalu se posouvajícími auty, letmo se ohlédne, jestli ho někdo nepronásleduje.

Brejlovec stojí schoulený u stolku. Vyschlýma rukama si tiskne koule i břicho; neumí se rozhodnout, co dřív.

Za Ferim se sychravým ranním povětrím nese hrubá nadávka, ale ten už je na druhé straně ulice, rozesmátý a dosyta vyšklebený pod vlivem svého vítězství.

Po krátkém, sotva hodinovém spánku procitne Martin Voulek ve svém apartmá a chvíli přemýšlí, kde to vlastně

je. Když je mu vše jasné, posadí se na posteli. Na čalouněné židli ve stylu Ludvíka XV. sedí jeho bývalý švagr Žofré.

Fak det fakín madrfaker! uleví si Voulek.

Žofré se zatváří nespokojeně. Jeho otulé tělo se zavrtí. Ať Martin mluví slovensky, řekne. Martin přece ví, že on, Žofré, se anglicky nikdy nenaučil.

Voulek popadne trepku a mrskne ji po Žofré.

Žofré se na okamžik rozplyne ve vzduchu, ale když nebezpečí pomine, znovu se objeví na židli.

Ano, řekne Žofré, on, Žofré, neumí anglicky a Martin už zapomněl slovensky. Hanba. Žofré pohoršeně zakrouťí hlavou.

Dets rajt, řekne Voulek. A šúrly to bude i proto, že zatímco já jsem makal tvennyfór áurs e dej – seven dejs e vík, a furt jsem byl v khonthäktu s Američany, tak ty jsi chlastal ve Slovenské besedě s krajany!

A co z toho máš? zasměje se Žofré. Pomalu si slovensky ani rohlík nebudeš umět koupit.

Co z toho mám? zopakuje Martin Voulek a vstane z postele. Mám z toho to, že já, vyučený slovenský elektrikář, bývalý blb, mám teď seventy-fajn prsént akcií společnosti Fine Art Lamps, kterou jsem založil! A když tady dostanu chuť na rohlík, koupím si ho i s pekárnou! A co máš ty z toho chlastání? To, že jsi už tři roky mrtvý! Dets it!

Martin vejde do koupelny. Žofré se rozplyne nad židlí, na které seděl, a zároveň se rematerializuje, postáváje ve dveřích koupelny.

Kdysi dávno, když my jsme ještě žili tady, řekne Voulek ústy plnými napěněné zubní pasty, byl takový seriál goin on tíví: Réndl en Hopkerk. Du jú rimembr?

Martin se otočí na Žofrého. Žofré pokrčí rameny.

Réndl byl sač a prájvit detektív, ju nou? řekne Martin. On měl frenda, detektiva taky. Oni ho zabili. Ale on zůstal na zemi a pomáhal tomu svému frendovi tu investigejt. Never, never, never bych řekl, že to je posibl a že něco podobného potká zrovna mě. Fak det fakín lajf!

Mluvíš jak debil z pomocné školy, řekne Žofré. Baťa byl v Americe padesát let a dodnes mluví česky jak když bičem mrská!

D hell jú sej, Žofré, řekne Martin a začne se oblékat. Tys byl ólvejz dértý madrfaker a jsi jím i po smrti. Já jen lituju det móument, kdy jsem souhlasil s Hruškovičem, aby tě přijal do kapely. Tam to začalo! Když jsi se v júesej uchlastal, řekl jsem si: A možná je to tak dobře. Kdo ale mohl vědět, že se objevíš týden po svém pohřbu? Ale dount vory, baddy! Už to nebude dlouho trvat! Jen se ničeho neboj!

Vím, že jsi telefonoval s Hruškovičem, řekne Žofré vyčítavě. Dobře vím, čemu se teď věnuje! Chceš se mě zbavit, ale to by už musel být kurva-psychotronik, abys měl ode mě pokoj! Když jsem umíral, tak jsem slíbil Edně, že na tebe budu dávat pozor!

Ednu sem netahej! rozkáže Voulek. Stejně ti tehdy ani slovo nerozuměla!

To na věci nic nemění, odsekne duch. Slib je slib!

Sadnly! zvolá Martin směrem k zrcadlu, jakoby ho volal za svědka. Sadnly! Nenáviděl jsi ji a ól d tájm jsi žáril jako stará svině a pak takové sliby! Aspoň se teď nevytahuj! A zmiz!

Ano, připustí Žofré smutně. Moc jsem se jí naubližoval. Právě proto to teď musím odčinit.

Ach, šadap, řekne unaveně Voulek a znovu se natáhne na postel.

Kromě toho to stejně není fér, pokračuje Žofré. Vždycky jsem se ti snažil pomáhat. Copak jsem ti i neradil?

To ano, připustí Voulek. Radil. Ale samé píčoviny! Jako například ta s těmi vyřezávanými překližkovými lustry do koncertních sálů! Fantom opery je šit proti tomu, co nastalo, když ten jeden v Atlantě rozeschl a spadl do hlediště! Ještě že bylo prázdné! A já blbec jsem tě ze začátku ještě poslouchal! Mohlo mě napadnout, že když je někdo hlupákem zaživa, tak ani áftr deth nezmoudří. A ty jsi, on dí adrend, ještě zhloupl!

No, ano, připustí Žofré sebekriticky. Došlo i k omylům. Ale už se nebudou opakovat.

Na to můžeš vzít jed, baddy! zvolá Voulek. Nebudou!
A teď zmiz!

Nic snadnějšího, prohlásí Žofré rozšafně a s pohrdlivým úšklebkem se rozplyne ve vzduchu; zrovna včas, aby jeho astrálním tělem neproletěl projektil Martinovy trepyky.

Děvčátko bylo malé, nedávno se narodilo. Čuralo do plen, které všechno vsály. Jedlo instantní kaši, šťastně se usmívalo, natřené dětským krémem. Pravidelně ho myli dětským mýdlem a děvčátko šťastně žvatlalo: Brm-brm-brm.

Bleskurychle přišel věk panenek s ohebnými klouby a pohádkových koníků s pohádkovou hřívou. Děvčátko o nich vyprávělo nadšeně s vykulenýma očima. Usmívalo se, přední zuby mělo očividně větší než ostatní. Bylo to považováno za přitažlivé. Zuby rozkously kvalitní čokoládu jako nic. Děvčátko si je čistilo zubní pastou s ovocnou příchutí. Čistilo si je a při tom, ani nevědělo jak, dostalo první menstruaci.

Velmi rychle, přímo před našima očima, se z děvčátka stala slečna. Slečna začala pravidelně menstruat do kvalitních vložek nebo tamponů, vlasy si myla dvousložkovým šamponem a třískala přitom dveřmi plechové skříňě. Začala si holit nohy. V ústech převalovala dobrou žvýkačku, pálivou. Vešla někam a hned jí nabízeli lahev koly. Kolu vytáhli z hromady ledu. Slečna se s chutí napila. Zuby se jí neroztříštily a nevypadaly jen proto, že si je celý život čistila kvalitními pastami.

S někým se seznámila. Byl stejný jako ona. Usmíval se bílými zuby, tvářil se přihloupě, ale nebyl. Hlavu měl trochu menší, než by bylo třeba, ale zato měl hezké, svalnaté tělo. Dělal prudké, mužné pohyby.

Slečna stále víc slečnovatěla. Už se naučila chodit s grácií. Jako modelka. Levou nohu kladla při chůzi tam, kam patřila pravá, a naopak. Pohybovala se mírně zpomaleně, její kontury byly neostré. Vlasy měla rozevláté. Nosila punčochové kalhoty. Už si dávala i šampaňské. Na rtech jí pokaždé zůstala pěna. Přítel – možná to byl tamten, možná už jiný – na ni obdivně hleděl. Oba si kou-

pili stejné džínsové komplety, podobali se sobě navzájem.

Brzy nato nastoupila slečna do zaměstnání. Nevíme, kde a co studovala, a nedovíme se ani, co dělala potom. Oblečená v minikostýmku, obklopená blikajícími obrazovkami počítačů, žaluziemi a uspěchanými kolegy v oblecích, pod rozvážně se točícím ventilátorem, stále někam telefonovala. Asi se stala manažerkou úspěšné firmy.

S kolegou z oddělení si hned padli do oka. Byl podobný jejímu příteli, jen nosil brýle, byl o pár let starší a jeho tvář měla o něco měkčí rysy. I mladá žena začala nosit brýle. Tenké kovové rámy nijak nerušily její mladistvý půvab. S novým přítelem chodili do divadla a na koncerty. Předchozí přítel podnikl vše, aby si ji udržel. Jednou dokonce projel na motocyklu kanceláří firmy, kde byla zaměstnaná. Mladá žena naposledy podlehla jeho šarmu, přijala džínsy, které jí podal, převlékla se do nich, sedla si na zadní sedadlo motorky a odjela z kanceláře před smutnými očima svého kolegy.

Ještě téhož večera, promočená deštěm, zazvonila u dveří kolegova útulného staromládeneckého bytu, padla mu do náručí a už u něj zůstala bydlet.

Seznámila ho se svými rodiči. Ti byli stále usměvaví, mladiství, nesmrtelní. Její otec mu nabídl nealkoholické pivo, které sice nepil stále, ale stále častěji.

Pak byla svatba.

Po svatbě se manželé měli skvěle. Bydleli v pěkném rodinném domě. Mladá žena opustila zaměstnání a zhloupla. Od té chvíle se intelektuálně vyžívala jen jízdou autem na nákupy a poslechem rad starších dam, který prací prášek je kvalitnější. Natírala si tvář krémem, používala voňavku, vařila, menstruovala, prala. Stále obdivně na něco kulila oči. Od zhloupnutí a kulení očí se jí uzdravily oči, a tak přestala nosit brýle. Její muž chodil do práce ve vínově červeném obleku a s kufříkem v ruce. Občas přivedl na večeri šéfa. Mladá žena použila hotové mražené jídlo, šéf se najedl a myslel si, že to připravila ona sama. Druhého dne měl její muž o něco vyšší plat.

Čas od času si pozvali přátele. Přátelé vypadali stejně dobře jako mladá žena se svým mužem. Způsobně seděli v křeslech a usmívali se na sebe. Stále pili kávu; vyznali se ve všech značkách. Občas muž otevřel lahev zlatavé brandy nebo whisky. Zajímavé: z lahve se pořád nalévalo, ale skoro z ní neubývalo. Podobně jako neubývalo bonbonů nebo sušenek.

Když se Feri vrátí zpátky k Eržice, všechno je už uklizeno. Nafukovací matrace, deky i spacáky jsou uloženy v zadní kabince. Ta je mimo provoz. Hostům bufetu s plnými střevy je k dispozici ta přední. Musí stačit. Sráči často postávají v dlouhé řadě a nervózně si mnou prsty, ale Eržika zvládá nával bez mrknutí oka. Když někdo vykonává velkou potřebu příliš dlouho, Eržika vstane ze židle a rázně zaklepe na dřevěnou stěnu. Co je, co je? zavolá. Jedeme, jedeme! dodá. Kde to vážne? A důstojným krokem se vrátí na své místo. Pokročilé těhotenství jí kromě důstojnosti dodává odvalu. Předtím by si netroufla. Už jednou jí jeden sráč vlepil takovou, že spadla pod umývadlo. Nelíbilo se mu, že musí zaplatit dvě koruny. Eržika s pláčem utíkala za Ferim, ale ten byl právě v prioru. Tehdy ještě nebyla těhotná. Teď je těhotná, za vysrání vybírá pět korun a nikdo se jí neodvážá ani dotknout. Hajzlová madona.

Ložnice se jakoby mávnutím čarovného proutku změnila na pánský záchod se vším, co k němu patří: se šuměním splachovače, s črčením dvou pisoárů a s čpavkovým pachem, vznášejícím se ve vzduchu.

Feri chvíli pobude uvnitř a pozorně prohlédne pánskou kabinku. Pak jde zkontrolovat dámský záchod. Potom, spokojený s Eržičinou prací, vyjde ven, před bufet. Eržika teď zpod stolů dřevěné vesnice vymetá špačky, převrnuté pohárky z voskovaného papíru, roztrískané lahve a včerejší umělohmotné tácky upatlané od hořčice. Pohyby má graciózní; obula si lodičky s vysokými podpatky. S tak vysokými, že chodí i stojí nahnutá dopředu.

Lodičky přinesl Fredy Špáršvajn. Zahodily je Jugoslávky, když se za zaparkovaným autobusem vyprazdňovaly a přezouvaly do nově koupených bot. Feri je od hlídače

parkoviště koupil; původně požadovanou sumu tři sta korun se mu podařilo snížit na ekvivalent jedné plechovky trenčinského páрку s fazolí. Hlídač si ji koupil, ohřál a snědl a Eržika chodí ve vzrušujících lodičkách. V jugoslávských; nezapomene si čas od času připomenout Feri, když ji s potěšením sleduje.

Feri si sedne na lavici a začte se do novin. Eržika zatím okolo něj zametá. Pohybuje se dost nemotorně, jako kachna, ale pro Feriho má její chůze určitý půvab: lodičky byly skutečně levné.

Okolo sedmé se začnou trousit chodci. Denně se vylínávají na totéž: kdy se otevře bufet. Feri denně odpovídá totéž: v osm. Aby zdůraznil svou důležitost, obleče si bílý plášť. Lidé ho mají za provozního a on tento nevelikotvorný omyl navíc podpoří striktním povel, kterým přes rameno okřikne uklízející Eržiku. Když dočte noviny, strčí je do kapsy pláště a s povzdechem vstane. Začal pracovní den. Feri pyšně postává uprostřed dřevěné vesnice a řídí Eržičinu činnost.

Přijdou bufetáři. Odemknou si a vstoupí do bufetu. Výčepník narazí sud, dívky v kuchyni zapnou gril.

Brzy dojde i kurva-vedoucí. Svoji fordku zaparkuje na chodníku, otevře kufr a prstem si přivolá Feriho. Beze slova ukáže na plný kufr mražených kuřat a několik pětilitrových sklenic s kyselými okurkami. Feri přikývne a začne to nosit do bufetu. V duchu zuří: on, pyšný Feri Bartaloš, musí poslouchat rozkazy kdejakého trpaslíka, místo aby trpaslík poslouchal rozkazy jeho, pyšného Feriho Bartaloše!

Kurva-vedoucí je čítankovou ukázkou živočišného druhu nazývaného zmrdr obecný. Je to nejen kvůli jeho podrazáckému chování a přístupu k zaměstnancům dřevěné vesnice, ale i kvůli jeho nepřilíš lákavému vzhledu. Kurva-vedoucímu je třicet čtyřicet let, je vysoký asi metr šedesát, má kulatou, dost velkou hlavu a je extrémně plavý. Světlé vlasy má nakrátko ostříhané a pečlivě rozdělené pěšinkou jako hrdinové kreslených seriálů Jaroslava Foglara. Jeho obličej dominují příliš vyvinuté řezáky, tak vyvinuté, že kurva-vedoucí kvůli nim nemůže pořádně zavřít ústa. Tyto přední zuby vyvolávají v každém, neznámém, ale hlavně

známém, a především v pyšném Bartalošovi, těžce ovladatelné nutkání silným a přesným úderem je odstranit.

Kurva-vedoucí se pohybuje rychle, stylem chůze, jaký na základě nejnovějších archeologických výzkumů připisujeme trpasličímu dinosaurovi rodu Compsognathus. Boty nosí o dvě čísla větší a vycpané novinami. Na svou výšku nepřiměřeně dlouhé kroky dělá kurva-vedoucí tak, že našlapuje na prsty, čímž chce opticky zvětšit svou postavu. Jeho postava se však nedá zvětšit ani opticky a kurva-vedoucí svým směšným natahováním jen podtrhuje image zmrda, která mu sedí. Kulatou hlavu má kurva-vedoucí hrdě zvednutou nahoru. Pootevřenými ústy nasává vzduch. Když mu ani po vyučení se za kuchaře-číšníka a po úspěšném absolvování střední hotelové školy nepřestávali na ulici tykat, nechal si narůst knír. Nyní tedy kurva-vedoucí vypadá jako dítě, které si nalepilo knír z půjčovny kostýmů.

I nadále mu však všichni tykají.

Feri vynese zboží, kurva-vedoucí nasedne do auta a zmizí. Ještě že tak, pomyslí si pokořený Feri. Jinak by mu musel on, Feri Bartaloš, jednu dvě vrazit...

Zanedlouho přijdou první hosté. Čekají. Někteří se postaví k okénku s plzní, ale většina k tomu se samoserem; je o pět korun levnější.

Mezi prvními netrpělivci je i topič z nedalekého hotelu Ambassador-Ráczy, tlustý cikán Šípoš v roztrhané havajské košili. Netrpělivě buší zedřenou dlaní na odmítavé okno výčepu. V tlusté snědé tváři se mu ztrácejí nedočkavá tmavá očka. Dají mu pivo: protekčně. Dělá nedaleko.

Pivo je protekční, ale zkyslé. Bufetář nechal včera v pivnici rozčepovaný sud samoseru a hladina přes noc zoxidovala.

Šípošovi to však nevadí. Požitkářsky si nalije žluté chcanky do velkých usmívajících se úst pod hustým černým knírem. Nevšímá si závistivých pohledů neobsloužených netrpělivců.

Já jsem odtud! vysvětlí hrdě a utře si vousy. To bylo ředitelské pivo!

Z kapsy montérek vyloví dvacetikorunu a strčí ji výčepnímu. Ukáže sukovitý palec.

Ještě jedno ředitelské? zeptá se bufetář. Má spokojený hlas. Jednak si to nechce rozházet s nikým z Ráczových lidí, i když je to jen topič v jeho hotelu, jednak by rád co nejrychleji vyčepoval zkažené pivo a narazil nový sud.

Silvie zatouží po cigaretě, ale vzápětí v sobě potlačí chuť na nikotin. Ne, už nikdy v životě nebude dělat nic, co by jí mohlo škodit!

Raději rozbalí balíček žvýkaček bez cukru a jednu si vloží do úst.

Řada aut před hraničním přechodem se trochu pohne. Někdo zezadu zatroubí.

Jen se neposer, blbe vyjebaný, řekne Silvie do zpětného zrcátka. Nejsem slepá!

Přidá plyn a její VW Passat s automatickou převodovkou poslušně ujede těch pár kroků.

Spokojený? zeptá se Silvie do zrcadla, ale řidič za ní už hledí jiným směrem.

Konečně doma, pomyslí si Silvie. Po čtyřech letech působení v Rakousku nadešla tahle vytoužená chvíle. Vrací se domů bohatší o zkušenosti a s malým kapitálem. Když bude šikovná, rozmnoží ho. Ona, Silvie, ví, že nejlépe se dají prachy vydělat v sexu. Tak to bylo vždycky a tak to i bude. Bratislava je plná masážních salonů, bordelů a prostitutek. Na první pohled by se mohlo zdát, že trh je už nasycen. Jenže ona, Silvie, ví, že lidé se obvykle rychle nasytí obyčejných věcí a začnou toužit po něčem zvláštním, nezvyklém, nepřírozeném; po silných dráždičcích. Nikoho už nebude zaujímat prostitutka, na kterou je možné lehnout si a udělat se. Zákazníci začnou žádat atrakce. A v tom má zkušenosti ona, Silvie. Přes čtyři roky se dřela ve veřejném domě s názvem Pervers-Club, a že tam něco viděla! Jí ať nikdo nic nevykládá!

Tři roky jako obyčejná zaměstnankyně, pak ji povýšili. Na malém divadelním jevišti, které bylo součástí klubu, předváděla různé neortodoxní podoby lásky. Bylo to svin-

stvo, ale alespoň nemusela šest až desetkrát za noc vyhovět často velmi bizarním pohlavním žádostem zvlčilých a komicky šetrných zákazníků, kteří i ve chvíli, kdy z nich byl třesoucí se kus ejakulující huspeniny, nepřestali přísně hlídat, aby dostali všechno, za co si zaplatili.

Všechna pro mají svá proti; za ten rok na malém pódiu Pervers-Clubu Silvie před diváky nesouložila snad jen s dětskou mrtvolou a mimozemšťanem.

Fredy Špáršvajn se narodil a vyrostl v chudé cihlářské kolonii, ve shluku omšelých budov, postavených kdysi v minulém století v bezprostřední blízkosti továrny. Celá rodina zasvětila svůj život cihelně: otec byl hlavním mistrem, matka pokladní, jeden děda měl brigádu ve skladu a druhý jezdil v hliništi na miniaturní dieselové lokomotivce. Strýc Alex byl vedoucím závodního bufetu a teta vedla závodní knihovnu a rudý koutek.

Jako malý kluk chodíval Fredy rád do hlinišť. Nosíval dědovi oběd. Hliniště, to byl ohromný povrchový důl na cihlářskou hlínu. Všude kolem se do výšky tyčily šedivé svahy, denně oškrabované kolečkovými rýpadly, posouvajícími se podél nich. Na jedné straně byl svah hliniště zarostlý řídkým akátovým lesíkem. Na dně hliniště se rozkládalo kolejiště z uzoulinkých kolejí, které vypadaly jako hračka.

Po kolejích se valila miniaturní zelená, časem a olejem zčernalá dieselová lokomotivka, tahající výklopné důlní vozíky. Za motorem, bokem ke směru jízdy, seděl na děrovaném plechovém sedadle muž v montérkách. Byl to Fredyho děda. Zastavil svůj miniaturní vlak a pomohl Fredymu vylézt na lokomotivku. Přidal plyn a vlak se rozběhl po pokřivených kolejnicích.

Líbí se ti to? zeptal se děda.

Malý Fredy zčervenal a přikývl. Měl dědu rád, ale vždy se ho trochu bál; děda se čas od času opil a pak býval vzteklý.

Až budeš velký, řekl děda Fredymu, budu už velmi starý a slabý. Zůstanu doma s babičkou a ty převezmeš mašinku. Co ty na to?

Fredy přikývl. Oči se mu rozzářily.

Hrkotavě přisupěli k odstavenému kolečkovému rýpadlu. Děda zastavil tak, aby se poslední vozík ocitl rovnou pod výsypným otvorem rýpadla. Otevřel budku pro obsluhu, sedl si k pákám a spustil elektrický motor. Ozubená kolečka se rozběhla. Do vozíku začala padat šedá hornina. Když byl vozík plný, děda stlačil páku a rýpadlo se po vedlejší koleji přesunulo o kus dál. Fredy obdivoval všechno: svého dědu ovládajícího silné stroje, mašinku tahající vozíky, koleje i obrovitý šedý, zdánlivě mrtvý prostor hlinišť.

Zpátky jel děda maximální rychlostí. Jednou rukou držel páku plynu, druhou Fredyho. Křivé koleje jimi házely ze strany na stranu, vítr jim cuchal vlasy. Dědova montérková blůza čpěla potem a zatuchlinou.

Před boudou, sbitou z dřevěných desek a obitou černým dehtovým papírem, děda zastavil. Fredy vzal jídlonosič a slezl z lokomotivky. Z boudy vyšli chlapi v montérkách, bílí i cikáni. Děda odpojil vagony a poslal signál nahoru do cihelny, vzdálené sotva dvě stě metrů. Za chvíli se rozběhlo ocelové lano, zavěšené nad kolejemi. Děda a ostatní posunovali vozíky po kolejích. Na každém vozíku byla vidlice, do které se zachytilo pohybující se lano, které tahalo vozíky jeden za druhým po přímé, mírně stoupající nakloněné rovině. Nejdříve v hliništi, potom v úzkém terénním zářezu mezi dvěma polovinami tovární kolonie, pak po pozvolna se zvedající dřevěné konstrukci.

Fredy si zaclonil oči dlaní a sledoval první vozík, dokud se nezmenšil a dokud úplně nahoře, na konci své dráhy, nezmlzel v temné tovární hale. Za nějaký čas z ní vyjel. Prázdný se spouštěl dolů po vedlejší koleji, hnaný posuvným lanem. Za ním další a další. Chlapi skončili práci.

Pojď, jdeme dovnitř, řekl děda.

Malý Fredy šel za dědou do miniaturní boudy, obité dehtovým papírem. Uvnitř byl dlouhý drsný stůl, pokrytý novým papírem, a dvě neohoblované, sezením vyleštěné lavice. V koutě stála mohutná litinová kamna.

Děda odkudsi vyhrabal lžici a otevřel jídlonosič. Pustil se do jídla.